

Εξελληνισμός του ανατολικού ρωμαϊκού κράτους

Τέλος του δυτικού ρωμαϊκού κράτους
ΙΣΤΟΡΙΑ Α΄ ΛΥΚΕΙΟΥ ΚΕΡΑΜΕΙΩΝ

Μετά τον Μ. Κωνσταντίνο

Η μεταφορά της πρωτεύουσας φέρνει εξελίξεις γιατί

- Η νέα πρωτεύουσα είναι στο μεταίχμιο Ευρώπης και Ασίας
- Βρίσκεται πλησιέστερα στις ανατολικές επαρχίες

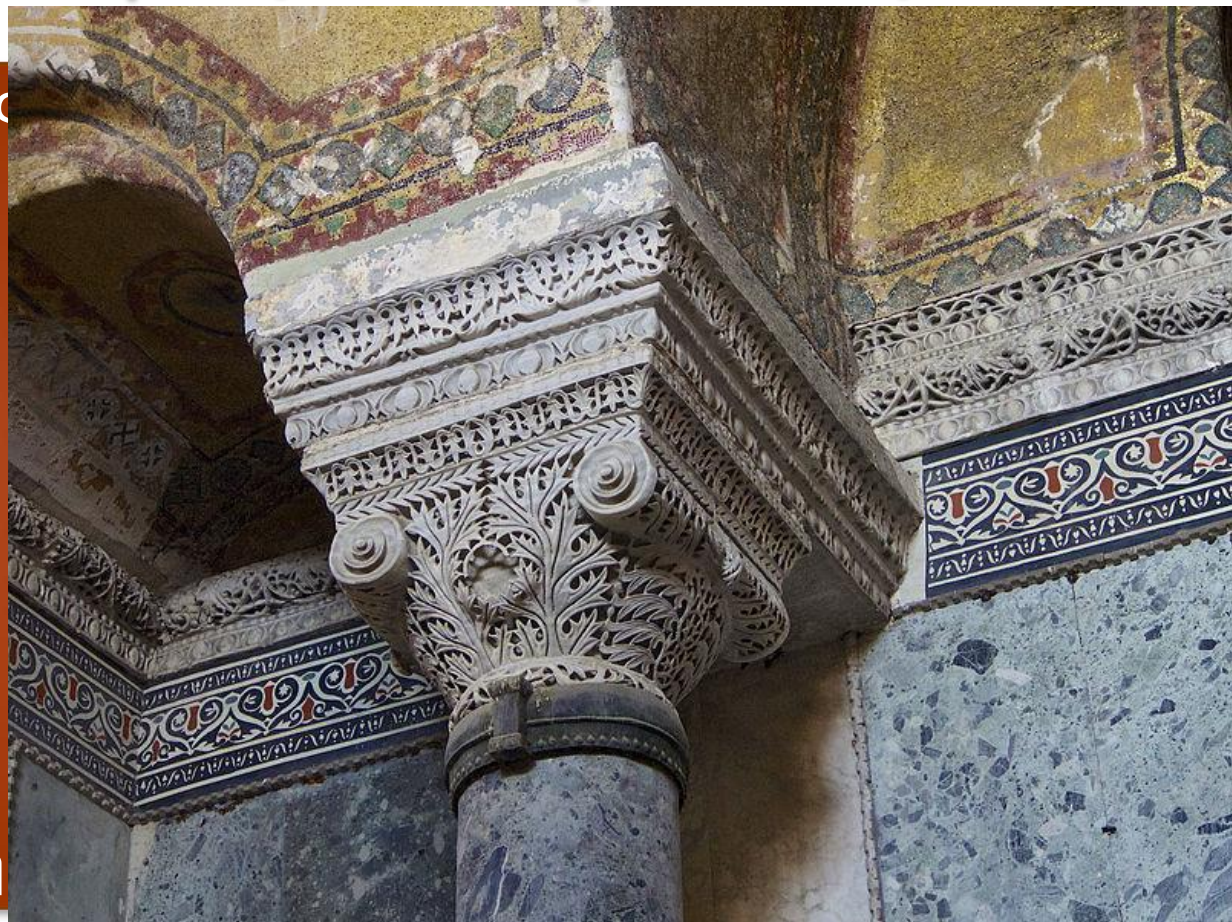
Η ρωμαϊκή αυτοκρατορία εξελίσσεται με την επίδραση:

- Της ρωμαϊκής παράδοσης
- Της χριστιανικής πίστης
- Της ελληνικής πολιτιστικής κληρονομιάς

Εξελληνισμός του κράτους

- Το ρωμαϊκό κράτος εξελληνίζεται.
- Παράγοντες:
 - Πληθυσμιακή υπεροχή των Ελλήνων στην ανατολή
 - Οριστική διαίρεση του κράτους σε ανατολικό και δυτικό
 - Ελληνική φιλοσοφική σκέψη

Πληθυσμιακή υπεροχή

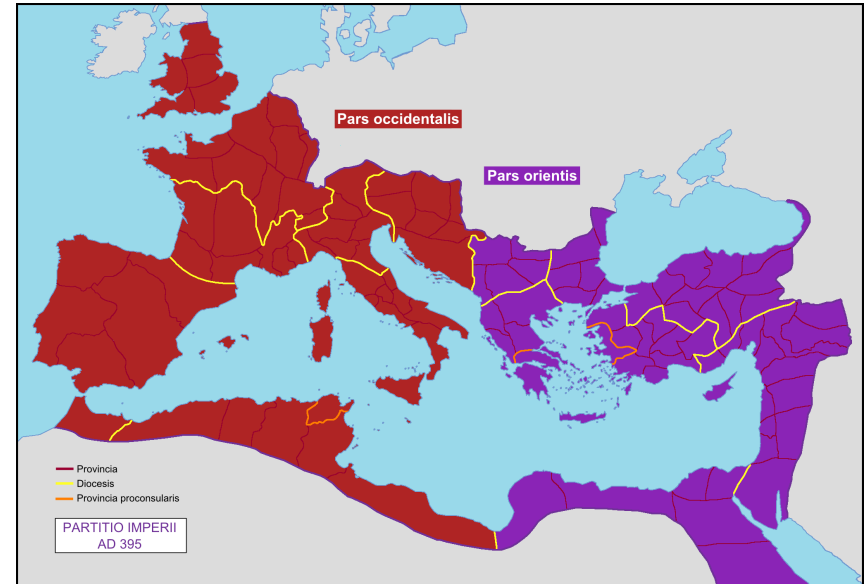
- Οι Έλληνες ήταν αριθμητικά περισσότεροι στην Ανατολή
- Η πολιτιστική παράδοση των ελληνιστικών χρόνων ήταν έκδηλη

ΕΤΟΣ	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΑΝΑΤΟΛ. ΚΡΑΤΟΥΣ
311	17.000.000
457	16.000.000

Διαίρεση της Αυτοκρατορίας

- Διαίρεση σε ανατολικό και δυτικό ρωμαϊκό κράτος
 - Αρχικά, από τον Διοκλητιανό
 - Οριστικά, από τον Μ. Θεοδούσιο
- Σε ελάχιστες περιόδους τα δύο τμήματα είναι ενωμένα
- 4^{ος} αι.: Το ανατολικό κράτος σταδιακά
 - Αυτονομείται
 - εξελληνίζεται

Ελληνική παιδεία

- Η Ελληνική παιδεία καλλιεργείται στις φιλοσοφικές σχολές της Ανατολής (Αλεξάνδρεια, Αντιόχεια) και στην Αθήνα
 - Φιλοσοφική σκέψη
 - Ρητορεία
- Ιουλιανός («ο παραβάτης»): Βαθύς γνώστης της ελληνικής παιδείας
- Νεοπλατωνισμός: με αυτή τη φιλοσοφία είχαν διαπαιδαγωγηθεί
 - Δάσκαλοι
 - Ιεράρχες

395: Οριστικός χωρισμός ανατολικού και δυτικού κράτους

- Για πολλούς ιστορικούς το 395 είναι το «συμβατικό» όριο απ' όπου ξεκινά η βυζαντινή ιστορία.
- Ο Μ. Θεοδόσιος χωρίζει οριστικά την αυτοκρατορία, και τη μοιράζει στους δύο γιους του:

Δυτικό
τμήμα: Στον
Ονώριο

Ανατολικό
τμήμα: στον
Αρκάδιο

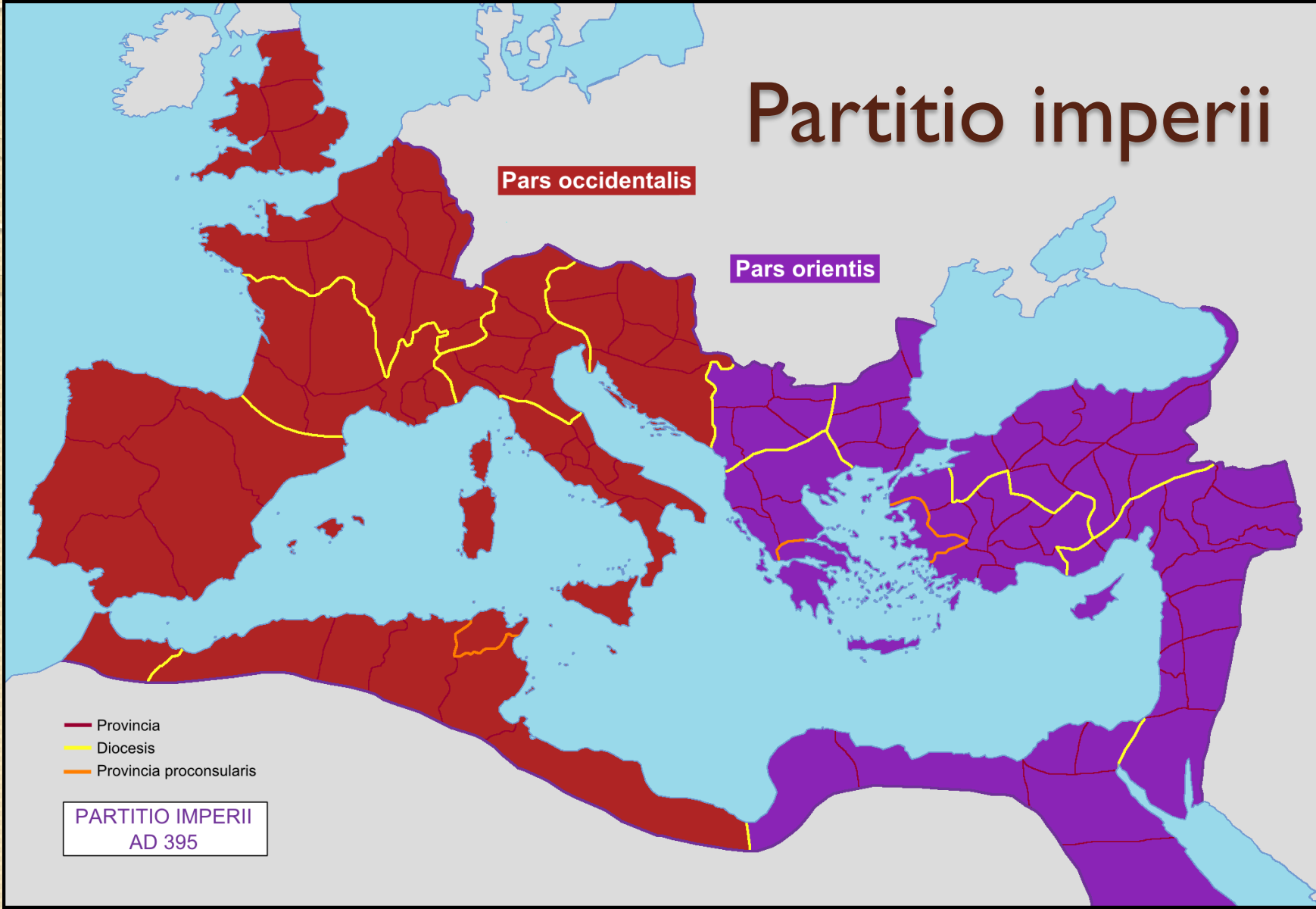
Partitio imperii

Pars occidentalis

Pars orientis

- Provincia
- Diocesis
- Provincia proconsularis

PARTITIO IMPERII
AD 395

ΘΕΟΔΟΣΙΟΣ Ο ΜΕΓΑΣ

ΟΝΩΡΙΟΣ

ΑΡΚΑΔΙΟΣ

— Provincia proconsularis

PARTITIO IMPERII
AD 395

Σημασία του χωρισμού για την πορεία της αυτοκρατορίας

Δυτικό τμήμα

Δέχεται «κατακλυσμό»
βαρβαρικών εισβολών
(γερμανικά φύλα)

476 μ.Χ. Καταρρέει οριστικά

Τέλος του ρωμαϊκού κόσμου

Ανατολικό τμήμα

Ανταποκρίθηκε νικηφόρα στις
βαρβαρικές εισβολές

Συνεχίζει την ιστορική του
πορεία

Ο ελληνισμός δεν τελειώνει

Πώς «άντεξε» το ανατολικό κράτος;

- Μετά τον θάνατο του Μ. Θεοδοσίου παρουσιάζεται κίνδυνος «εκγερμανισμού» του κράτους
- Ο κίνδυνος αντιμετωπίστηκε από την ισχυρή αντιγερμανική – αντιγοτθική αντίσταση που αναπτύχθηκε στην ανατολή
 - Από λόγιους
 - Από πολιτικούς (λέγεται ότι δημιουργήθηκε «εθνικό κόμμα» που υποκινούσε τον αντιγοτθικό αγώνα
- Το ανατολικό κράτος
 - επιβίωσε από τις εισβολές
 - Στηρίχθηκε στον Ελληνισμό
 - Μετεξελίχθηκε στη βυζαντινή του μορφή

Ο ρόλος της Κωνσταντινούπολης

PALATIVM MAGNAVRA
SENAT

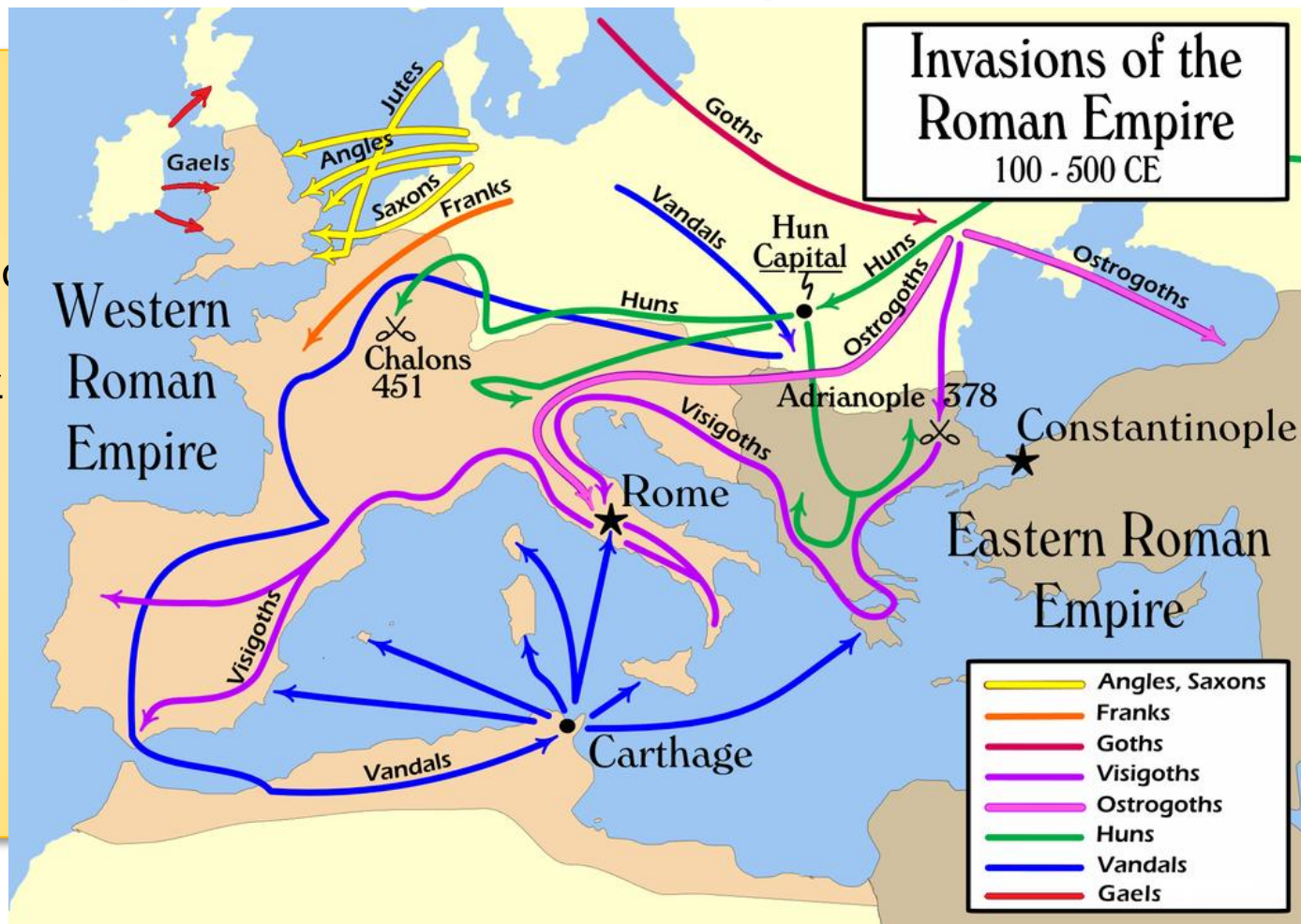
- Η Κωνσταντινούπολη έπαιξε πρωταγωνιστικό ρόλο στον εξελληνισμό της αυτοκρατορίας
 - Η πνευματική δράση μεταφέρεται από την Αθήνα στην Κωνσταντινούπολη
 - Στην Πόλη ιδρύεται το Πανδιδακτήριο (425 μΧ)
 - Με απόφαση του αυτοκράτορα υπερτερεί η διδασκαλία των ελληνικών σε βάρος των λατινικών
 - Επιτρέπεται η σύνταξη των δικαστικών αποφάσεων και των διαθηκών στα ελληνικά (με διατάγματα του 397 και 439 μΧ)

CORPELATERALE
DU PASSAGE AERIEN CONDUISANT
A LA BASILIQUE SAINTESOPHIE

CONSTRUIT EN 1511 SOUS LE REGNE DE BAYAZET II

Μεγάλη Μετανάστευση των Λαών

- Το 374 οι Ούνοι (νομάδες μογγολικής καταγωγής) περνούν τον ποταμό Βόλγα
- Τα γερμανικά φύλα που ως τότε κατοικούσαν εκτός των συνόρων της Ρωμαϊκής αυτοκρατορίας μεταναστεύουν δυτικά και νότια

Ούννοι

Άλωση της Ρώμης, 410

Βησιγότθοι

(Δυτικοί Γότθοι)

Βάνδαλοι

Άλωση της
Ρώμης από τους
Βάνδαλους 455

Οστρογότθοι (ανατολικοί Γότθοι)

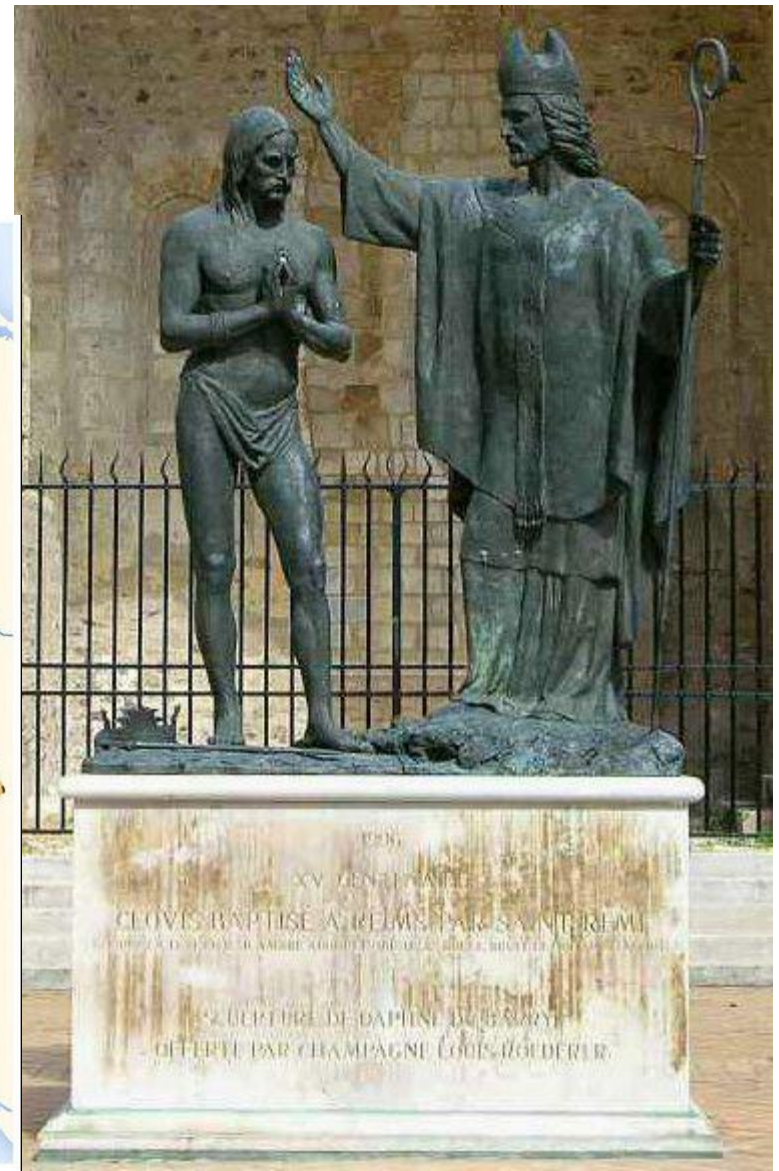
ΤΟΤΙΛΑ

Βουργουνδοί

Φράγκοι

Αγγλοσάξονες

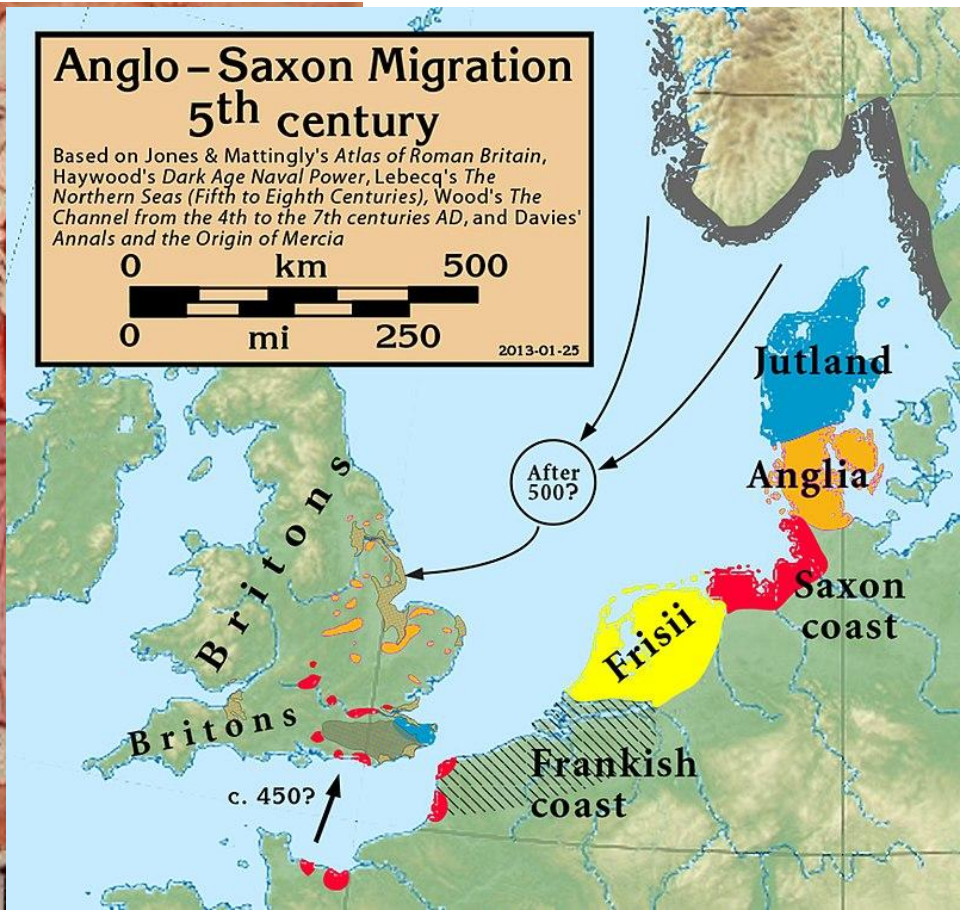

Anglo – Saxon Migration 5th century

Based on Jones & Mattingly's *Atlas of Roman Britain*, Haywood's *Dark Age Naval Power*, Lebecqz's *The Northern Seas (Fifth to Eighth Centuries)*, Wood's *The Channel from the 4th to the 7th centuries AD*, and Davies' *Annals and the Origin of Mercia*

0 km 500
0 mi 250

2013-01-25

Το τέλος του δυτικού ρωμαϊκού κράτους

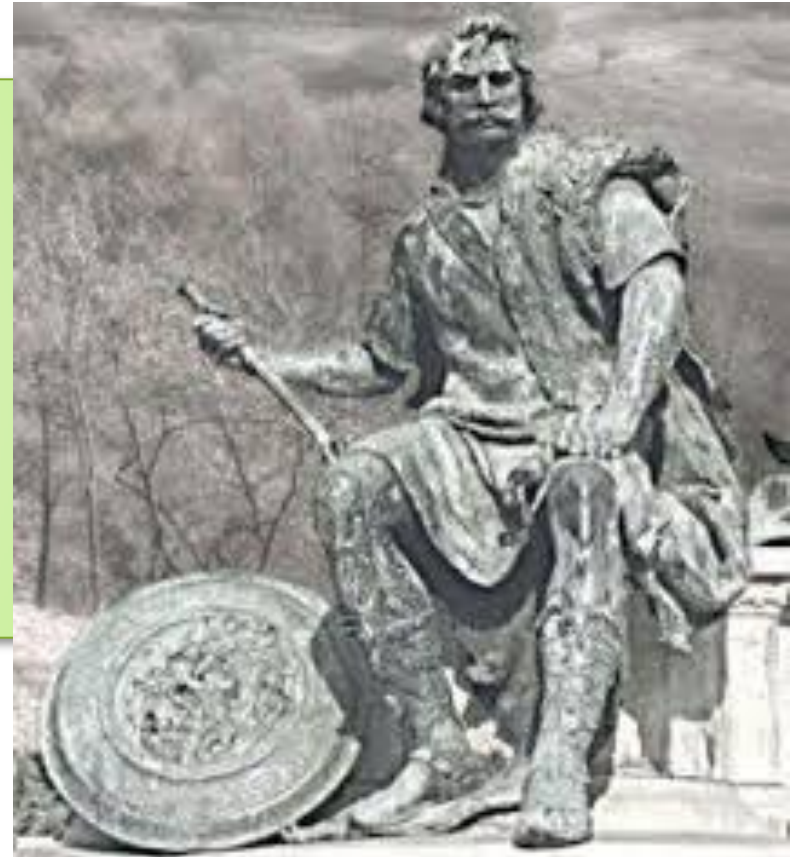
- Ιταλία, 5^{ος} αιώνας: Το δυτικό ρωμαϊκό κράτος σε αναταραχή
- Αποδιοργανωμένη κρατική μηχανή
- Η στρατιωτική ηγεσία στα χέρια γερμανών μισθοφόρων
- Στο θρόνο ανίκανοι αυτοκράτορες που
 - Υποστηρίζονταν από Γερμανούς
 - Είχαν συγκατάθεση της Κων/πολης
- Ο σεβασμός των γερμανών προς τον θεσμό του ρωμαίου αυτοκράτορα ήταν ο λόγος που διατηρούσε τον θρόνο...

ROMULUS AUGUSTULUS SURRENDERS TO ODOACER. THE INSIGNIA OF EMPIRE.

Έρουλοι

- Γερμανικό φύλο
- Ο αρχηγός τους, Οδόακρος, είχε αναγνωριστεί αρχηγός όλων των μισθοφόρων στην Ιταλία
- Ο Οδόακρος καθαιρεί τον τελευταίο αυτοκράτορα της Ρώμης, Ρωμύλο Αυγουστύλο

Πώς καθαιρέθηκε ο Ρωμύλος

- Ο Οδόακρος στέλνει πρεσβεία στην Κωνσταντινούπολη (αυτοκράτορας στην Ανατολή ήταν ο Ζήνων)
- Του αναφέρει ότι ο Ρωμύλος είχε καταλάβει τον θρόνο χωρίς την έγκριση της Κων/πολης
- Του ζητάει να κυβερνάει ο Οδόακρος τη Δύση, αφού δεν υπάρχει ανάγκη άλλου αυτοκράτορα.
- Ο Ζήνων αναθέτει τη διοίκηση της Ιταλίας στον Οδόακρο και τον ονομάζει Πατρίκιο.

Τέλος του δυτικού ρωμαϊκού κρατους – Αρχή του Μεσαίωνα

- Παρόλο που δεν υπήρξε ουσιαστική αλλαγή, κανένας άλλος αυτοκράτορας δεν κυβέρνησε ποτέ τη Ρώμη
- Το 476 θεωρείται τέλος του Δυτικού Ρωμαϊκού Κράτους και αρχή του Μεσαίωνα για τη Δύση.

